

Discurs de la Rectora 2009/10

Excm. Comissionat d'Universitats i Recerca,

Il·lma. Sra. Alcaldessa

Sr. President del Consell Social,

Sr. Secretari General de la Universitat,

Distingides autoritats,

Representant dels estudiants,

Professorat i personal d'administració i serveis,

Benvolguts companys i companyes de la Universitat de Girona i de les universitats catalanes

Abans de res, permeteu-me que feliciti en nom de tota la Universitat de Girona les persones que han merescut els Premis Extraordinaris de Doctorat per la tasca d'investigació que han fet, fruit del seu esforç al llarg dels anys d'aprenentatge i sòlida base per al seu futur professional. També vull fer un esment al personal jubilat i als premiats per la qualitat en la pràctica docent, un dels puntals de la Universitat, i un recordatori, així mateix, per les tesis en xarxa més llegides (una d'elles d'un professor de la meva àrea).

M'haureu de permetre que avui, en aquesta inauguració de curs, em centri en alguns dels aspectes que em sembla que són compartits pel conjunt de la comunitat universitària. La Universitat de Girona es torna a trobar immersa en un període electoral que, de ben segur, ens reportarà altes dosis de debat, sempre beneficiós per a la institució i per a tots nosaltres. Ja hi haurà temps, però, de parlar d'aquests temes. Ara, us proposo centrar-nos en allò que ens fa forts com a universitat, en tots els factors que ens empenyen a estar orgullosos d'una institució que ha recollit els esforços de totes les persones que al llarg de quaranta anys han estat batallant per la dignitat i el progrés dels estudis universitaris a Girona.

Parlo de quaranta anys, perquè l'1 d'octubre de l'any 1969 és la data inicial del curs que dona el tret de sortida als estudis universitaris gironins que, al llarg dels anys, han desembocat en l'actual Universitat de Girona. Però també podríem recular en el temps i parlar d'altres iniciatives que es duen a terme a la ciutat de Girona des de mitjan segle XIX, amb els estudis de mestre, i a partir dels anys cinquanta del segle passat, amb el peritatge mercantil, per tal que el jovent gironí tingués accés a estudis que n'asseguessin la formació, n'augmentessin la capacitat d'accés al mercat laboral i donessin impuls al progrés dels estudiants i de tota la societat gironina.

Prenem com a referència, però, els quaranta anys d'estudis universitaris a Girona, amb els inicis dels estudis de Ciències i Lletres, dependents de la UAB, a la Casa de Cultura, i poc després amb les iniciatives acadèmiques de l'Escola Universitària Politècnica, als locals de la Cambra de Comerç, unes i altres en condicions voluntarioses i precàries, i amb un superàvit de dedicació personal i compromís vocacional.

Quaranta anys... fins a arribar a l'actualitat, amb nou centres docents consolidats, estructures modernes i una varietat d'estudis, d'interessos científics i de grups de recerca que aleshores ni tan sols ens podíem atrevir a somiar. Fa uns dies, el doctor Jaume Pagès, exrector de la UPC i actual director de la xarxa Universia, comentava justament aquest procés històric, aquesta evolució. Deia, en una entrevista a *La Vanguardia*, que «els sistemes educatius no s'han de limitar a satisfer les demandes de la societat; han de crear-les. Les universitats que es van fundar en ciutats on no n'hi havia han dinamitzat aquestes ciutats i el seu entorn, i han creat, com a millor inversió pública, un valor social. La Universitat de Girona n'és un bon exemple».

Em penso que es tracta d'un resum acurat del procés. Més enllà de l'augment quantitatiu i qualitatiu, dels números notabilíssims que ens parlen d'un salt espectacular en aquestes quatre dècades, del nombre d'estudiants —enguany, en un clar augment, per cert— o de PDI i PAS, més enllà del fet de ser una de les «empreses» amb més relleu del territori, la importància de la Universitat de Girona és l'adquisició del concepte de «valor social», plenament acceptat per tothom. Des dels pioners de 1969 fins ara, amb la data clau de la creació de la Universitat de Girona l'any 1991, ara fa 18 anys, la Universitat de Girona ha respost a les demandes socials i ha anat més enllà. Ha estat proactiva, ha provocat les sinergies necessàries com a motor gironí. I no només perquè ha incidit en el teixit social, econòmic, productiu i de serveis, sinó perquè s'ha consolidat com a marca de qualitat, com a senyal d'identitat.

La diversitat dels centres i la diversitat de cultures que, en el seu moment, van decidir unir-se per crear la Universitat de Girona, penso honestament que s'ha convertit en el seu principal actiu, gràcies a aquesta voluntat conjunta de sumar i no de dividir. La Universitat de Girona, després de tots aquests anys, es presenta com un veritable col·lectiu, tant pel compromís comú com per la creació de nous instruments de progrés, noves eines de gestió, nous mecanismes de presència en la societat.

Aquest any hem encarat un procés que, tant en la concepció com en la materialització, ha estat dur. Hem viscut l'adaptació dels estudis a l'espai europeu d'educació superior, amb l'interès i l'entusiasme propis d'una etapa prometedora. Però també amb el neguit i la preocupació seriosa per tot el seguit de mesures que calia adoptar, per les voluntats que calia agermanar, per l'adequació a unes determinades línies acadèmiques que ens acostaven a Europa. Podem estar objectivament satisfets dels resultats. S'ha fet una oferta de graus i de màsters amb un nivell altíssim que ha estat avalada pel nombre

d'estudiants que s'hi han matriculat. Una oferta que ajuda a consolidar el que ja funcionava a ple rendiment i que dóna noves perspectives a molts estudis. El curs vinent es completarà la transformació dels estudis actuals a graus i continuarem desplegant noves titulacions que la societat necessita. L'any 2010 tindrem tots els estudis adaptats a l'EEES i podrem plantejar-nos una pregunta clau: i després de 2010, què?

Ens trobem en un punt d'inflexió. Europa marca un camí de canvis que tot just hem començat en tots els àmbits de la Universitat. Hem començat amb l'adaptació dels estudis a les directrius europees i sabem, com dèiem, de les dificultats que hem viscut en la planificació i posada en marxa dels trenta-cinc estudis de grau. Però aquest era, probablement, el menor dels reptes que ens esperen: l'impuls a la recerca; la docència i la mobilitat internacional de personal i estudiants; el desplegament de les noves infraestructures per adequar-nos al creixement de les demandes de la societat del coneixement; l'ordenació de l'organització interna per orientar-la a l'eficiència i el retiment de comptes; la multiculturalitat, la responsabilitat social i la solidaritat amb les persones; la flexibilitat dels estudis per adaptar-los a perfils singulars de coneixement i d'expertesa; la internacionalització inherent al concepte d'universitat; la intensificació de la recerca bàsica que impulsa els models del futur i de la recerca aplicada que permet traslladar a la societat i a l'entorn el seu coneixement en forma d'innovació, i, sens dubte, el fet de completar el procés d'acreditar l'excel·lència dels estudis —graus, màsters i doctorats— que han de ser un pol d'atracció dels estudiants universitaris catalans, europeus i internacionals.

Vivim un moment complex i decisiu en el qual tots estem cridats a participar. Un autèntic desafiament. La UdG ha iniciat un procés general de transformació que ha de convertir-se en l'oportunitat per fer un salt qualitatiu. Ho repeteixo. És una oportunitat per a tots: els estudiants, que, com s'ha demostrat avui, han de dir la seva per contribuir a impulsar la Universitat amb la seva participació i col·laboració; el personal d'administració i serveis, que ha de sentir com a propi un projecte comú, amb altes dosis d'implicació tècnica i professionalitat, i els cossos docents, amb l'objectiu de fer una tasca absolutament compartida, solidària, encaminada a plantejar un trampolí que permetrà fer un salt qualitatiu històric per a la nostra universitat.

La Universitat de Girona té davant seu un seguit de reptes de futur molt ambiciosos que difícilment podrem acomplir sense el finançament necessari. Des de la responsabilitat com a rectora, en primer lloc he de dir amb claredat que la nostra obligació és gestionar amb rigor i eficiència els recursos de què disposem. La UdG gestiona un volum de recursos molt elevat, que a més ha millorat notablement en el decurs dels darrers anys i que ens ha de permetre fer moltes coses i ser una molt bona universitat. No acceptar-ho així seria una irresponsabilitat greu, perquè, en tant que gestors públics com som, la nostra obligació principal en l'àmbit econòmic és aprofitar al màxim els recursos públics de què disposem, gestionar-los amb el màxim de rigor i destinar-los de la manera més transparent possible.

Però necessitem més finançament per poder afrontar els reptes que volem dur a terme, per garantir als nostres estudiants que l'adaptació dels estudis de grau es continuarà fent amb garanties d'una feina ben feta; que els nostres màsters seran a la punta de llança del coneixement més avançat; que els nostres investigadors tindran bones condicions de treball. El nostre objectiu, doncs, també és aconseguir més recursos. I això ens porta a treballar en una doble direcció. D'una banda, hem de ser més competitius i tenir un posicionament millor en la distribució dels recursos públics. De l'altra, hem de ser més imaginatius per obtenir més recursos externs, tant públics com privats, en una equació en la qual ha de quedar ben clara la plena autonomia de criteri i d'actuació de la Universitat.

Les universitats públiques tenim l'obligació de presentar un rigorós i públic retiment de comptes de les nostres decisions i dels resultats obtinguts en relació amb els objectius i la planificació que ens hem traçat.

Els models europeus fan que les universitats funcionin de manera clarament autònoma i competitiva. Les universitats han de ser governades i administrades amb professionalitat i eficàcia, han de definir els seus propis objectius amb la llibertat que els confereix la identitat pròpia i han de planificar amb intel·ligència la manera d'assolir-los per tal de contribuir al seu propi progrés i al de la societat amb la qual estan obligades.

Avui tots reconeixem que l'obertura a la societat i l'acord amb les forces socials i les institucions són un factor d'identitat per a una universitat pública. La identitat de la UdG es reconeix en el compromís amb la societat.

Comencem un nou curs i, potser com mai, tenim la sensació de viure un moment important. Transcendent. Celebrem plegats l'horitzó de renovades il·lusions. És el que ens pertoca avui, perquè tenim l'obligació social d'incrementar ell valor singular que atresora la Universitat de Girona.

Amb aquests propòsits declaro oficialment inaugurat el curs 2009-2010 a la Universitat de Girona.